

Milí čtenáři,

to se tak přihodí, že z jedné střední školy vyrazí stovka studentů a pár učitelů na začátku září na týdenní turistický kurs do Nové Pece na břehu Lipenského jezera. Jeden den je věnován cyklojždě podél Schwarzenberského kanálu. A aby se mládež dozvěděla něco bližšího o mimořádné ceně krajiny, kterou projíždí, učitelé domluvili zastávku s výkladem na Jeleních Vrších v informačním středisku šumavského národního parku. Dlouhý had cyklistické výpravy se po několika kilometrech jízdy – ano, právě kousek od míst, kde o pár dní později jedna turistka vyfotí trojici losů – vměstná do bývalé stodoly kolem plastického modelu zdejší části Šumavy. Slova se ujímá pracovník parku: šedovlasý muž s ostře řezanou tváří a s červeným vojenským baretem na hlavě. Během deseti minut shrne základní informace, dosažitelné v běžném turistickém průvodci. Avšak zrovna když se přítomní začnou těšit, že teď přijdou detaily prodchnuté osobní zkušeností horala, muž změní téma a ukáže na jeden z pohraničních kopců na modelu: „A tady máme Hochficht, na jehož rakouské straně je plno sjezdovek, které určitě i vy dobře znáte,“ povídá chlapík v battledressu a rysy mu mašinovsky ztvrdnou, „jenže my tady, na naší, české straně nemáme vůbec nic, a tak musíme jezdit tuhle okolo až do Rakouska, abychom si taky mohli zalyžovat, a utrácíme tam zbytečně eura. Ale to už nebude dlouho trvat – (dramatická pauza) – protože se naštěstí připravuje vybudování podobné sjezdovky i tady u nás, z vrcholu Smrčiny až semhle dolů, a přivedeme tam taky pořádnou silnici, takže lidé z Prachatic, Krumlova i Budějovic budou moct lyžovat rovnou tady v Čechách a svoje peníze přivezou radši nám.“ A v tomto duchu to pokračuje dál a dál, až je dohodnutá půlhodina naplněna. Studenti zatleskají a muž se lehce usměje, spokojen, jak si zase trochu vydělal ve službách státní ochrany přírody.

Ale nezoufejme, jsou i jiné trendy. Před pár dny jiní studenti vysadili podél Cepákovy cyklostezky Budějovice – Hluboká více než dvě desítky původních keřů (dřínu, hlohu, kaliny...). Jedná se o akci podpořenou odborem životního prostředí českobudějovického magistrátu. Jistě chvályhodný počín, ale bohužel s příznačnými limity. Jestli tomu dobře rozumím, zájemce (najde-li se takový mezi davy svišticími po stezce sem i tam a vědoucími, že nečekané zastavení či neopatrné postávání tu může znamenat vážnou kolizi) si bude moci prohlédnout křovinový porost i informační tabule (mj. se zmínkou o pravěkému lovcí Ötzi – jenže proč právě o něm právě tady?) a pak může zdvihnout oči a svůj pohled upřít o kousek dál, tedy na místa, kde byly pozůstatky jakžtakž přirozených křovin nedávno zlikvidovány v zájmu brutálního rozšíření nákupního G-centra, pak mrkne na vzdálenější lokalitu Hvízdal, kde územní plánovači úderem entru proměnili „nezastavitelné území krajinné zeleně“ v pozemky pro již bůhvíkolikátou satelitní čtvrt plnou sídelní kaše, a konečně ještě dál se chystá obří nákupní komplex Dasný, který by znehodnotil PR Vrbenské rybníky (a okolním starousedlíkům by denní počet kolemjedoucích aut více než zdvojnásobil na zajímavých 32 tisíc).

O takových kauzách vás pravidelně informujeme, ale hodí se – i jako námět pro každého z nás na nadcházející rok – přidat zobecňující základní podmínku pro zablokování takového develotrovství: všemi prostředky zatlačovat do pekel stále intenzivněji mohutnějící veřejnou představu, že přírodě postačí, když z ní uděláme muzeum (lhostejno, zda na Šumavě nebo u Budějce). Spolutvůrci zmíněného „křovinového“ projektu se těší, jak cyklisté a bruslaři budou pozorovat žluťácka řešetlákového. „Rezervace motýlů s jednou květinou,“ zpíval kdysi Olympic. Teď už k ní máme zase o trochu blíž. Veselé Vánoce a šťastný nový rok!

Tomáš Malina

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Přátelé obchodních center a spokojený život ptáků	str. 5
Jak vystrnadit strakapouda	str. 8-9
Začnou mizet parky i aleje?	str. 10-11
Pozvánky na akce	str. 16

Příliš drahý Temelín

ČEZ se rozhodl pokračovat po dobrodružné cestě, na konci které vidí další reaktory v Temelíně a udržení pozice jednoho z největších vývozců elektřiny na světě. Pravděpodobnější však budou zmařené investice do přípravy projektu, který se nikdy nepostaví nebo výrazné zatížení peněženek českých spotřebitelů. ČEZ totiž požádal Státní úřad pro jadernou bezpečnost o povolení umístění dvou nových jaderných reaktorů v Temelíně. K tomuto kroku se rozhodl i přesto, že výběrové řízení na dodavatele se dostalo do vážných potíží po vyřazení společnosti AREVA a přestože bude obtížné novou elektrárnu zaplatit.

Ministr průmyslu Kuba proto v návrhu nové státní energetické koncepce požaduje garantovanou výkupní cenu elektřiny z nových reaktorů. Jedině při zavedení tohoto bezprecedentního kroku je možné zajistit jejich uplatnění na trhu. Náklady na stavbu jaderných elektráren jsou totiž na rozdíl od obnovitelných zdrojů rok od roku vyšší.

Podle propočtů ekonomů z Candole Partners by české spotřebitele taková podpora vyšla na téměř 17 miliard korun ročně. Rodina s průměrnou roční spotřebou 4 500

kWh by si připlatila o 1 434 Kč, tedy přinejmenším o 10 %. Ve Velké Británii, kde je diskutována obdobná forma podpory, přišli experti City Bank s odhadem, jakým podpora jádra zatíží domácí rozpočty - až 200 librami (6 400 Kč) ročně navíc.

Sdružení Calla ve spolupráci s Hnutím DUHA při této příležitosti představuje informační list [„Příliš drahý atom - Potíže účastníků temelínského tendru“](#), ve kterém rozebírá ekonomické souvislosti projektu 3. a 4. reaktoru v Temelíně.

Zadávací bezpečnostní zpráva byla sice zveřejněna, ale jinak je z řízení o umístění jaderného zařízení podle atomového zákona zcela vyloučena veřejnost včetně dotčených obcí či kraje.

Edvard Sequens

Další divoké karty s úložištěm radioaktivních odpadů

Zanedlouho to bude deset let, co Správa úložišť radioaktivních odpadů oficiálně představila šest potenciálně vhodných lokalit, kde bude hledat místo pro hlubinné úložiště. Na některých z nich to věděli z médií již o několik let dříve, ale vybraná území do roku 2003 ještě prodělala změny. Výsledná místa, která jsou na seznamu dodnes, jsou výsledkem posuzování celé řady kritérií. Zdálo by se, že tedy další místa v Česku mohou být v klidu, protože nemají vhodné horninové podloží, jsou tam různá vylučující kritéria jako geologické zlomy, podzemní vody, jde o okolí velkých měst a podobně. Ale ouha.

Záměr státu obdarovat jaderným odpadem obce z okolí Jistebnice, Lohéřova, Pačejova, Blatna, Rohozné a Budišova, jak víme, se setkal s vřelým odmítnutím. A tu se po letech začaly v hledáčku SÚRAO objevovat lokality zcela nové. První várku - vojenské újezdy do seznamu přihodili premiér Topolánek se svým ministrem průmyslu Římanem. Jediný vhodný z nich se z geologického hlediska jeví jihočeské Boletice. Rozhodnutí, zda bude přidán do ostrého seznamu lokalit, se ale stále odsouvá. Aktuálně zaznívá termín „první polovina roku 2013“.

Velmi překvapivou divokou kartou se ukázala lokalita uranových dolů na Českomoravské vysočině nazvaná krycím jménem Kraví hora. Ta byla dříve vylučována a dokonce na ní SÚRAO začalo utrácet peníze ještě dříve, než jí to schválila vláda v plánu činnosti na další období.

Ani to není vše. Patrně povzbuzena příznivým přijetím u starostů z Kraví hory, chystá se Správa překvapit

obyvatele dalších obcí. Konkrétně plánuje v roce 2013 zadat geologické a technické studie v okolí jaderných zařízení, tedy Dukovan, Temelína a možná i jiných. Očekává totiž, že by tam mohla u veřejnosti získat vyšší porozumění k vybudování hlubinného úložiště. Podaří se jí to? Volba pražské Řeže by z tohoto hlediska byla velmi zajímavá.

Edvard Sequens

Zákon pro obce na cestě

Po dvou letech fungování Pracovní skupiny pro dialog o úložišti byl konečně dokončen a přijat návrh zákona „o zapojení obcí do procesu výběru lokality hlubinného úložiště radioaktivních odpadů“. Jeho klíčovou součástí je právo veta, které budou mít obce v okamžiku, kdy stát na jejich katastrech požádá o vyhlášení chráněného území pro úložiště podle horního zákona. Tedy při výběru dvou finálních lokalit v roce 2018. Bez souhlasu všech obcí dané lokality by tak práce na přípravě úložiště nesměly pokračovat.

Nebude to veto absolutní, ale snažili jsme se během diskusí o podobě zákona, aby jeho možné překonání nebylo lehké. Tomu by tak bylo, kdyby o něm rozhodovali jen ministr průmyslu nebo vláda. V našem návrhu rozhodne fakticky Senát, kde je nejsilnější vazba politiků na své regiony a hlasovat bude teprve po veřejném slyšení. A poté ještě musí dát své souhlasné stanovisko vláda, která musí respektovat nesouhlas Senátu.

Pracovní skupina se přiklonila k verzi, aby obce měly možnost veta a tedy ochrany svých zájmů dvakrát. Nejen tedy při výběru dvou lokalit, ale podruhé i při žádosti o povolení hornické činnosti a řadu let později. Návrh zákona také zakotvuje dnes chybějící účastenství obcí v řízeních podle horního zákona.

Zdaleka však není vyhráno. Při závěrečném hlasování na jednání Pracovní skupiny chyběli nejen zástupci Parlamentu, ale i ministerstev – průmyslu a životního prostředí. Právě na nich přitom záleží, zda bude zákona převzat do legislativního procesu a projednán ve vládě, finalizován a posléze projde Parlamentem. Bude to tedy práce ještě na měsíce, ba roky, než se podaří lépe nastavit zákonná pravidla pro hledání úložiště.

Edvard Sequens

Hnutí DUHA vyhrálo soud o blokádu na Šumavě

Hnutí DUHA ve všech bodech vyhrálo soud se současným vedením národního parku na Šumavě. Okresní soud v Klatovech hodil do koše žalobu správy národního parku. Ta se snažila obhájit svůj loňský návrh na předběžné opatření, jež mělo ekologické organizaci zabránit, aby pomáhala lidem, kteří bránili zbytky horských pralesů v národním parku před ilegálním kácením. Až rozsudek nabude právní moci, předběžné opatření přestane platit, takže Hnutí DUHA by mohlo – pokud by došlo k dalšímu nelegálnímu kácení v místech ponechaných přírodě – opět podporovat případnou blokádu.

Hnutí DUHA předběžného opatření loni v létě plně uposlechlo, stáhlo své pracovníky z blokády a přestalo se podílet na její organizaci. Současně však podalo proti předběžnému opatření odvolání s námitkou, že vedení národního parku ve své žádosti o předběžné opatření mystifikovalo soud, aby dostalo volnou ruku k vykácení tisíců stromů ve vzácných horských lesích u Ptačího potoka. Krajský soud tehdy odvolání zamítl jako předčasné a současným šéfům parku nařídil, aby své argumenty dokázali podáním žaloby na Hnutí DUHA. Správa parku však nyní u soudu neobhájila ani jediný z bodů, o které loňskou žádost o předběžné opatření opírala.

Krajský soud v Plzni a ombudsmanský úřad už dříve potvrdily, že nasazení policie proti lidem, kteří hájili vzácné horské lesy – jež obdivují turisté a kde mají domov vzácné druhy zvířat – před kácením, bylo protiprávní a porážení stromů nelegální. Česká inspekce životního prostředí v srpnu udělila správě národního parku za nezákonné kácení pokutu.

„Samozřejmě nás těší, že nám soud dal v takhle důležité věci za pravdu. Rozsudek je naprosté fiasko současných šéfů národního parku, kteří nejenže káceli vzácné horské lesy, jež dostali od státu do správy, ale ještě poslali policii na lidi, kteří chtěli divokou přírodu chránit. Ředitel Mánek by měl skončit se zbytečnými

soudy za státní peníze a raději chránit vzácnou šumavskou přírodu tak, aby národní park sloužil ochraně divočiny a turistům,“ komentoval výsledek soudního sporu Jaromír Bláha z Hnutí DUHA.

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Jiří Řehounek

Ministerstvo životního prostředí argumentuje účelovou studií

Správa NP a CHKO Šumava a nyní i Ministerstvo životního prostředí stále využívají v argumentaci i při rozhodování o ochraně tetřeva na Šumavě studii PLAŇANSKÝ A KOL. 2012: Tetřev hlušec v koexistenci v současném prostředí v NP Šumava, jejíž odborná úroveň je katastrofální. Česká společnost ornitologická proto zveřejňuje své stanovisko – oponenturu předmětné studie (v pdf ke stažení [zde](#)).

Správa NP a CHKO poprvé zveřejnila studii v březnu 2012, po vlně kritiky ji ale stáhla. V prakticky nezměněné podobě ji opět představila na konferenci na Modravě v červnu 2012. Studie ovšem dodnes není veřejně přístupná, ČSO ji dostala až na vyžádání.

ČSO nabízela Správě NP a CHKO Šumava zpracování odborné oponentury již na jaře 2012, tedy před dokončením studie. Správa o oponenturu neprojevila zájem. Za nekvalitní studii přitom zaplatila částku v řádech stovek tisíc korun – a to v době, kdy propouští své kvalifikované zaměstnance pro nedostatek finančních prostředků. ČSO proto vyzývá MŽP ke kontrole oprávněnosti a účelnosti čerpání prostředků na vznik předmětné studie.

Zdeněk Vermouzek (převzato z webu ČSO)

Ekologická obnova po těžbě má metodiku

V rámci výzkumného projektu, za nímž stojí tým Tomáše Gremlici z Ústavu pro ekopolitiku, vznikla metodika „Využívání přirozené a usměrňované ekologické sukcese při rekultivacích území dotčených těžbou nerostných surovin“. Jedná se o jeden z výstupů projektu, který zahrnoval biologické průzkumy řady postindustriálních lokalit napříč Českou republikou. Metodika, kterou již oficiálně certifikovalo Ministerstvo životního prostředí, vychází ze současné legislativy a nedělá si ambice na její potřebné změny. Přesto se jedná o dosud první ucelený návod, jak lze prosadit vyšší podíl ekologické obnovy při rekultivacích těžebních prostorů. Metodika je pro zájemce ke stažení také na stránkách Cally (<http://www.calla.cz/piskovny/soubory/Methodika-rekultivace-a-management-neprirodnich-biotopu-v-CR.pdf>).

Jiří Řehounek

Přátelé obchodních center a spokojený život ptáků

„Obchodní centra nemají přátele. Ale velmi by mě mrzelo, pokud by měl projekt dostávat trhliny kvůli diskusi nad spokojeným životem několika druhů ptáků. Chci tím říct, že jsou si schopni určitě najít potravu o pár metrů dál,“ citoval deník MF DNES Michaela Stöttingera, výkonného poradce rakouské společnosti saracéna, která by ráda v těsné blízkosti Vrbenských rybníků stavěla obří obchodní centrum. Bylo by velmi zajímavé zjistit, co by panu poradci řekli jeho spoluobčané v Rakousku, kdyby chtěl něco podobného vybudovat v ptačí oblasti soustavy Natura 2000.

V minulém čísle Dáblíka jsme čtenáře informovali, že Calla podala připomínky v rámci zjišťovacího řízení EIA (posuzování vlivů na životní prostředí) a požadovala, aby proběhl celý proces EIA. Podobných požadavků se sešlo vícero. K záměru se vyjádřila občanská sdružení i orgány státní správy, dopravními problémy zdůvodnilo svoje nesouhlasné stanovisko město České Budějovice. Mimo jiné i kvůli spokojenému životu několika druhů ptáků tak bude proces EIA pokračovat a v jeho další fázi přijde na řadu zpracování dokumentace, kterou bude možné opět připomínkovat.

Vraťme se však ještě k panu Stöttingerovi a jeho rozhovoru pro MF DNES. V něm totiž zazněla další zajímavá informace. Rakouská firma má totiž primárně zájem na výstavbě obřího obchodního centra, zatímco oznámení EIA pracuje se „smíšenou zónou Bavorovice – jih“, jejíž součástí mají být i obytné domy a další objekty. Tento záměr však pan poradce zmiňuje pouze jako náhradní variantu pro případ, že by preferované nákupní centrum nevyšlo. Vystává tedy otázka, jaký záměr je vlastně v procesu EIA posuzován.

Zástupce investora nám také samozřejmě vysvětlil, jak bude jeho megaobchodník výhodný pro obyvatele jižních Čech. Dnes prý všichni musíme za pořádnými nákupy až do Prahy nebo do Lince, zatímco po otevření nákupního centra všechno seženeme u Budějovic. To mě poněkud zaskočilo, protože asi nejsem řádný Jihočech (co byste taky čekali od náplavy jako já). Do Lince totiž nejezdím vůbec, a když jsem byl naposledy v Praze, vzal jsem děti do ZOO a koupil tam jenom svačinu a pohled pro babičku. Ale je fakt, že za čtyři roky, kdy by mělo nové superhypermegacentrum u Vrbenských rybníků otevírat, bych mohl ušetřit cestu, ZOO vynechat a koupit si svačinu a pohled jen kousek od domova.

Za firmu Aracena se v médiích očekávatelně postavil také senátor a hlubocký starosta Tomáš Jirsa. V této souvislosti se hodí uvést, že jeho senátorská asistentka Štěpánka Nedvědová je také českou jednatelkou firmy Aracena. Že by přece nějakí přátelé obchodních center existovali? Kdybych byl jízlivý, asi by mi to nedalo a napsal bych článek o tom, jak se nám pěkně obrátily role. O tom, kdo hájí (skutečné) zájmy Jihočechů a kdo pracuje na (skutečnou) objednávku za rakouské peníze. Ještěže nejsem jízlivý.

Jiří Řehounek

Ministr vyřadil kormorána, ale problém nevyřešil

Ministr životního prostředí vyřadil kormorána ze seznamu ohrožených druhů. Ornitologové to považují za nepromyšlený krok, který nic nevyřeší.

Dne 21. listopadu zveřejnilo Ministerstvo životního prostředí informaci, že kormorán velký bude od 1. dubna 2013 vyřazen ze seznamu zvláště chráněných druhů živočichů. Doposud byl zařazen v kategorii „ohrožený“. Tento krok ušetří státní pokladně přes 30 milionů Kč ročně, které stát doposud vyplácel rybníkářům jako náhradu škod, ale celkově konfliktní situaci mezi rybáři a kormorány nevyřeší, spíš naopak.

Co se nezmění:

- Kormoránů u nás bude stále zimovat 7 až 13 tisíc jedinců, nic na tom nezmění ani skutečnost, že se jich ročně odstřelí 4 tisíce.
- K plašení a odstřelu kormoránů bude potřeba i nadále zvláštní povolení, vyřazení kormorána ze seznamu ohrožených druhů neznamená, že by jej bylo možné volně střílet.
- Odstřel kormoránů ryby neochrání, vyplašení kormoráni se jen přesunou jinam. Při stříbě do odpočívajícího hejna ptáci vyvrhnou potravu a musejí si pak ulovit novou. Škody se tedy mohou odstřelem lokálně ještě zvýšit.

Co se změní:

- Kormorán nebude druhem ohroženým, nově bude spadat do kategorie obecně chráněných druhů.
- O povolení k plašení (včetně odstřelu) žádali rybáři doposud krajské úřady, nově budou žádat úřady obcí s rozšířenou působností.
- Některé krajské úřady vydaly dříve hromadnou výjimku umožňující plašení na celém území kraje. Tato „opatření obecné povahy“ přestanou platit.
- Stát nebude rybníkářům vyplácet přes 30 milionů korun ročně jako náhradu škod způsobených kormorány. Odpovědnost za škody přejde na myslivce (uživatelé honitby), což evidentně není dořešeno a v budoucnu to způsobí velké problémy.
- Zvýší-li se intenzita odstřelu kormoránů, zvýší se tím mimo jiné i rušení dalších druhů vodních ptáků. Bude velmi těžké koordinovat vydávání povolení k plašení mezi mnoha obecními úřady a zajistit jednotný přístup a únosnou míru plašení.

Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické, k tomu dodává: „Vyhláška, která v roce 1992 stanovila zařazení jednotlivých druhů do kategorií zákonné ochrany, je již dávno zastaralá a nereflktuje vývoj, kterým prošla příroda za 20 let. Seznam chráněných druhů novelizaci rozhodně potřebuje, ale pouhé vyřazení kormorána je krokem s velmi spornými následky. Ukazuje nekonceptnost, s jakou v současnosti pracuje Ministerstvo životního prostředí.“

Tisková zpráva České společnosti ornitologické

Masivní průtah jeřábů popelavých jižními Čechami

Ve dnech 11. – 13. listopadu 2012 jsme byli v jižních a jihozápadních Čechách svědky naprosto mimořádného jevu, masivního průtahu velmi početných hejn jeřábů popelavých. Během několika málo dnů protáhlo jižní polovinou Čech minimálně 5–10 tisíc, možná až několik desítek tisíc jeřábů. V těch třech listopadových dnech se na webové stránce faunistických pozorování ČSO objevilo zhruba 50 pozorování jeřábů od 28 pozorovatelů, kromě toho se mi podařilo shromáždit dalších 27 pozorování od přátel a známých z různých částí jižních Čech. V Českých Budějovicích si především večer 11. listopadu povšiml protahujících a přeletujících jeřábů nebo později večer jejich troubení prakticky každý, kdo se jen trochu zajímá o přírodu.

První přeletující hejna jeřábů byla pozorována za inverzního počasí s nízkou oblačností v neděli 11. 11. po 15. hodině v Tasovicích na Znojemsku, ve Veselí nad Lužnicí a v Nových Hradech. Nad Českými Budějovicemi byla pozorována první hejna kolem 18. hodiny a přelety početných hejn byly několika pozorovateli zaznamenávány v různých částech města až do 20:30 hodin. Jiří Šebestián odhadl, že nad sídlištěm Vltava protáhlo mezi 18:00 a 20:20 zhruba 3 tisíce jeřábů. V té době byli jeřábi pozorováni i v Nových Hradech, Borovanech a v Třeboni. V pozdějších večerních hodinách byli jeřábi ještě zaznamenáni na několika místech v širším okolí města (Hluboká nad Vltavou, Lišov, Doudleby, Dříteň). Je možné, že část táhnoucích hejn přistála někde v okolí Českých Budějovic, o čemž svědčí několik pozorování dle hlasových projevů kroužících nebo snad usedajících hejn v pozdních večerních hodinách.

Další táhnoucí hejna jeřábů byla pozorována následující den 12. 11. v odpoledních a večerních hodinách opět v různých oblastech jižních Čech, ale také v jihozápadních Čechách. Vůbec nejpočetnější hejno pozoroval Václav Sedláček u Volenic na Příbramsku, 900–1000 jedinců. Hejna o zhruba pěti stech jeřábů byla pozorována v jižních Čechách u Žimutic a u Dříteň. Intenzivní tah jeřábů doznával ještě v úterý 13. 11., kdy byla většinou již méně početná hejna jeřábů do 150 jedinců pozorována opět na několika místech v

jižních, výjimečně i v západních Čechách. I tento den bylo však pozorováno velmi početné hejno 400 jedinců u Zlivi na přeletu k severozápadu.

Zajímavé je, že v poměru k počtu protahujících jeřábů jen velmi málo z nich bylo zastiženo při odpočinku nebo sběru potravy na zemi. V úterý 13. 11. bylo pozorováno asi 200 jeřábů na poli u Nakolic na Novohradsku a ve stejný den zhruba 30 jeřábů na poli u Branné u Třeboně. Všechna další pozorování se týkají táhnoucích či přeletujících ptáků, i když některá nasvědčují možnému přistávání v noci za tmy, jak už bylo zmíněno výše.

Zásadní otázkou je, odkud se tak velké množství jeřábů nad jižními Čechami před polovinou listopadu vzalo. Dá se vcelku jednoznačně říci, že se jednalo o část jeřábů, kteří se zdržují na podzimním shromaždišti na pusztě v okolí Hortobágy v Maďarsku. Ptáci protahovali v naprosté většině případů od východu či jihovýchodu k západu, severozápadu či severu. A podle webových stránek evropské skupiny pro jeřába popelavého právě v těchto dnech opustila většina jeřábů shromaždiště v Hortobágy. Mezi 8. a 15. listopadem se zde snížil počet jeřábů z 92 000 na 7 200 jedinců.

Větší záhadou je, co přimělo přinejmenším část těchto ptáků místo obvyklého směru k jihu přes jižní Evropu do severoafrických zimovišť táhnout k západu až severozápadu přes naše území. Jednou z příčin, o které snad můžeme uvažovat, je momentální počasí v té době. Nad naším územím byla nízká inverzní oblačnost, kromě toho podle informací ČHMÚ vanul ve dnech 10. a 11. 11 nad východní částí střední Evropy velmi silný východní vítr. To mohlo snad zahnat jeřáby dál k západu od jejich obvyklé tahové cesty nebo přispět k jejich dezorientaci. Dá se také uvažovat o postupné změně tahové cesty, neboť podobný jev, i když v daleko menším rozsahu, byl pozorován v západních Čechách už v listopadu loňského roku. Zda se s jeřáby na průtahu opět setkáme, na to si musíme počkat opět až do příštího podzimu.

Jiří Pykal, Česká společnost ornitologická

Obnova hnízdní lokality pro bahňáky na Třeboňsku

Projekt O. s. Vespolek „Krajina Mikuláše Rutharda aneb poznej dědictví kulturní krajiny – 3. etapa, obnova Mokřích luk“ podpořený Nadací Via v programu „ČSOB a Era pro podporu regionů“ je zaměřen na obnovu hnízdní lokality pro bahňáky a na práci s veřejností. Vespolek je jednou ze tří organizací, které v letošním roce získaly podporu na projekt obnovy kulturní krajiny. O podporu v tomto programu se hlásilo 27 projektů.

Projekt zahrnuje obnovu příbřežních porostů rybníka Podsedeck (odstranění náletů jív) tak, aby byl litorál rybníka snadno prostupný pro mláďata bahňáků (bekasíny, čejky, atd.) a zvětšení plochy jedné z luk, aby nedocházelo k predaci mláďat dravci. Celá lokalita bývalých mokřích luk má zhruba 16 ha, návrat do podoby kulturních luk se týká zhruba dvou hektarů. Součástí je také stavba ornitologické pozorovatelny, která bude přístupná veřejnosti a všem odborným i amatérským ornitologům. Projekt počítá se zapojením veřejnosti – jak formou dobrovolné práce, tak nabídkou vycházek a exkurzí pro veřejnost a školy na lokalitu.

Projekt je dalším krokem v činnosti Vespolku. Po obnově alejí starých odrůd u Lutové v roce 2011, zmapování a obnově studánek v roce 2012 jde o první projekt sdružení zaměřený na obnovu lokality pro mizející ptačí druhy.

Tisková zpráva O. s. Vespolek

Zimní monitoring koroptví

Letošní zimu opět probíhá monitoring koroptve polní, a to na celém území ČR. Kromě informací o přítomnosti tohoto druhu v jednotlivých mapovacích kvadrátech získáme díky vaší spolupráci také údaje důležité pro lepší poznání způsobu života koroptve a ekologických nároků na prostředí. Údaje z monitoringu budou použity také jako srovnávací data v rámci výzkumu agroekosystémů, do něhož se budete moci plně zapojit v hnízdní sezóně 2013 (budeme vás včas informovat na informačním portálu Koroptvicky.cz).

Cenné je už jediné pozorované hejtno, koroptví párek či jedinec. Můžete nám ale poslat také opakované údaje o jednom hejtnu. Nejlépe

ze začátku zimy a z konce, kdy bude znát početní rozdíl způsobený povětšinou zvýšenou predací a nedostatkem potravy. Velmi hodnotné jsou pro nás také údaje kolem předjarního rozštipování hejtnek (před a po rozdělení hejtna na jednotlivé hnízdní páry).

Pokud máte zájem zapojit se do zimního monitoringu koroptve polní, stačí vám k tomu stáhnout z webových stránek www.koroptvicky.cz záznamovou kartu. Tu můžete vyplněnou poslat zpátky jako přílohu e-mailu (Michal Zedek – projekt@koroptvicky.cz) nebo poštou na adresu Naše společná krajina o.s., P.O. Box 70, 750 02 Přerov 2.

Petr Rejzek

UDĚLEJ SISÁM - UROB SI SÁM

Jak vystrnadit strakapouda

Jedním z hitů naší ekoporadny se letos stali strakapoudi. Přesněji řečeno možnosti ochrany nově zateplených fasád před jejich zobáky. Pro datlovitě ptáky má zjevně polystyrénové obložení paneláků magickou přitažlivost (viz foto Jiřího Šafránka). Díry v nových fasádách se ale samozřejmě nelíbí jejich majitelům. V ptačích otázkách se vyplatí konzultovat s ornitology (nebo alespoň s často kladenými dotazy na webu České společnosti ornitologické - ČSO). Tento článek proto vychází právě z informací na webu ČSO a konzultací s kolegou Jiřím Šafránkem z Moravského ornitologického spolku – středomoravské pobočky ČSO.

Nejprve je třeba uvést, že v tomto případě musíme zapomenout na jednoduchá řešení. Pokud by např. někoho napadlo, že by strakapouda zastřelil, pravděpodobně si příliš nepomůže (nehledě na to, že se dostane do rozporu se zákonem). Fasádu by v takovém případě patrně rychle obsadil jiný strakapoud z okolí. Pokud se tedy chceme strakapouda zbavit, musíme zvolit jinou metodu. Dlouhodobé řešení ovšem podle zkušeností ornitologů vyžaduje vytrvalost a kreativitu. Můžeme začít něčím jednoduchým, např. zavěšením provázku s céděčky nebo jiného plašícího mechanismu, který by se měl pohybovat ve větru.

Pokud jednoduché způsoby selžou nebo po čase přestanou účinkovat, můžeme pro odplašení strakapouda vyzkoušet zobrazení jeho predátora. Dá se buď namalovat na fasádu jako silueta, nebo (a to je mnohem účinnější varianta) vyřezat z vhodného materiálu a zavěsit před fasádu.

Nemůže to však být jakýkoli dravec. Fungují siluety, kterých se strakapoudi a další ptáci skutečně obávají. Kolegům z Moravského ornitologického spolku se osvědčila maketa ostříže lesního, jejíž vzor nám ochotně poskytli a lze ho zájemcům poslat e-mailem. Silueta o rozpětí křídel 35 – 40 cm by měla po instalaci směřovat hlavou do prostoru, který má chránit.

Pokud máte jakékoli pozitivní i negativní zkušenosti s ochranou fasád před datlovitými ptáky, budeme rádi, když nám je napíšete na e-mail RehounekJ@seznam.cz. Snažíme se totiž metodiku plašení průběžně vylepšovat. Ať už vám ale strakapoud klove do fasády nebo ne, v tomto ročním období neuděláte chybu, když pro něj (a další opeřence) zavěsíte na strom kousek loje a nasypete do krmítka vlašské ořechy. Třeba toho klování na chvíli nechá.

Jiří Řehounek

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Dáma s šelmou

Jak už znalci umění jistě tuší podle názvu opravníku, dnes si vezmeme na paškál člověka vpravdě renesančního (a to rozhledem i dobou, ve které žil) – Leonarda da Vinci. Svůj slavný obraz Dáma s hranostajem namaloval pravděpodobně mezi lety 1488 a 1490, pokud ho tedy skutečně namaloval on, o čemž se dosud vedou spory. V jeho názvu se však dopustil chyby, kterou v dnešním opravníku odhalíme. Šelma v náručí oné dámy totiž rozhodně není lasice hranostaj.

On by to musel být opravdu kapitální kousek, neboť hranostajové bývají o dost menší, než šelmička na obraze. Dají se také dosti obtížně ochočit. A v neposlední řadě jsou bílí jen v zimě (a v jižní Evropě obvykle ani tehdy). Na slavném obraze je tedy s Cecilií Gallerani, milenkou milánského vévody, portrétována jiná lasicovitá šelma. A my můžeme prozradit, že jde o fretku. Zvířátko je to větší než hranostaj, vzhledem k častému albinismu může mít bílou barvu celoročně a chová se často jako domácí mazlíček, takže preciznímu Leonardovi jistě ráda poseděla modelem.

Slavný malíř se tedy buď zmýlil v určení portrétované šelmy, nebo sice fretku poznal, ale přejmenoval ji na hranostaje ze symbolických důvodů. Pak už totiž zbývá jen jediná, u Leonarda krajně nepravděpodobná možnost: Maloval hranostaje, ale nepovedlo se mu to.

Jiří Řehounek

Nejobdivovanější alej Jihočeského kraje stojí v Českých Velenicích

Nejhezčí jihočeské stromořadí stojí podle hlasujících v Aleji roku v Českých Velenicích. V anketě se objevilo díky Janě Šubrtové. Celkové vítězství v letošním ročníku ankety Alej roku 2012 pak patří Rybářské aleji v Přerově. V internetovém klání zvítězila mezi 71 nominovanými stromořadími z Čech, Moravy a Slezska, když získala 12,3 % hlasů. Na druhém místě skončila Alej na Práchevce v Rokycanech, místo třetí obsadila Královská alej u Poličky. Celkem lidé na webu www.alejroku.cz odevzdali 5494 hlasů.

„V centru Českých Velenic, podél Revoluční ulice,

stojí stromová alej, která je vyhlášena jako významný krajinný prvek. Byla tady vysazena v letech 1910–1915 a tvořily ji výhradně jírovce maďaly, tedy kaštiny. V průběhu let ale některé stromy padly, takže dnes tady máme i lípy, břízu a javor. Kaštanová alej je pro České Velenice natolik charakteristická, že se kaštanový list ocitl i v městském znaku,“ popsala alej Jana Šubrtová, která ji nominovala. Nominační karta aleje je na <http://arnika.org/43-kastanova-alej>

„Jsme nesmírně rádi, že si lidé alejí v krajině všímají. Právě díky nim se daří aleje chránit. Věříme, že vítězství v kraji bude silným signálem pro místní úřady, aby o stromořadí dobře pečovaly. Chránily aleje pro své obyvatele, pro turisty i pro samotnou přírodu a krajinu, vždy totiž mají co nabídnout,“ říká vedoucí kampaně Zachraňme stromy! sdružení Arnika, jejíž je anketa součástí, Martin Skalský.

Z tiskové zprávy Arniky vybral Jiří Řehounek

V letošním ročníku ankety Alej roku 2012 bylo:

- možné aleje nominovat od 27. června do 30. září;
- 71 nominovaných alejí z celé republiky;
- možné hlasovat od 1. října do 30. listopadu;
- 676 hlasů pro vítěznou Rybářskou alej z Přerova;
- 5 494 hlasů odevzdáno v internetové anketě.

Začnou mizet parky i aleje? Ministerstvo chce usnadnit kácení

Novela vyhlášky na ochranu stromů, kterou ministerstvo životního prostředí právě poslalo do mezirezortního připomínkování, stromy paradoxně ohrožuje. Tvrdí to Arnika a Zelený kruh. Třístránkovou novelu přitom úředníci připravovali celé tři roky. Hrozí tak, že lidé budou ve svém okolí svědky dalšího kácení alejí v krajině i stromů ve městech a obcích, ničení remízů i parků. Nevládní organizace proto ministerstvo žádají o skutečnou ochranu stromů. Požadavek podpořilo více než 36 tisíc lidí, kteří podepsali petice proti zbytečnému kácení.

Tři hlavní problémy novely vyhlášky o ochraně stromů:

1. Vyhláška chrání pouze staré stromy s obvodem kmene nad 80 centimetrů v krajině nebo 60 centimetrů ve městech a v obcích. Mladší stromy je možné kácet bez povolení.
2. V zahradách by bylo možné bez povolení kácet veškeré stromy.
3. Ministerstvo nechrání stromy vysazené v rámci takzvaných náhradních výsadeb za stromy pokácené zpravidla kvůli novým stavbám.

„Ministerstvo již tři roky slíbují, že omezí svévolné kácení stromů v alejích, ve městech i v obcích. Navržená novela vyhlášky ale nepomůže. Oproti současnému neutěšenému stavu by navíc umožnila kácet bez povolení ještě veškeré stromy v zahradách,“ říká Martin Skalský ze sdružení Arnika.

„Není to první zklamání. Podobně jako na ochranu alejí marně čekáme třeba na omezení skládkování. Stávající vedení MŽP prostě nedělá svou práci,“ komentuje novelu Daniel Vondrouš z Asociace ekologických organizací Zelený kruh.

Organizace Arnika a Zelený kruh vyzvaly ministerstvo, aby vyhláškou chránilo stromy ve volné krajině s obvodem kmene větším než 60 centimetrů, ve městech pak s obvodem nad 40 centimetrů. Kácet bez povolení by nemělo být možné ani v zahradách a v případě stromů vysázených jako takzvané náhradní výsadby za vykácené stromy kvůli novým stavbám.

Za problém považují nevládní organizace i odborníci to, že dnešní vyhláška chrání pouze velmi staré stromy, jejichž obvod kmene přesahuje 80 centimetrů. Nová vyhláška tento stav zachovává a navíc nově umožňuje i libovolné kácení v zahradách. Pouze ve městech a v obcích by vyhláška chránila

stromy s obvodem kmene větším než 60 centimetrů. Ani to však není podle kritiků vyhlášky dostatečné.

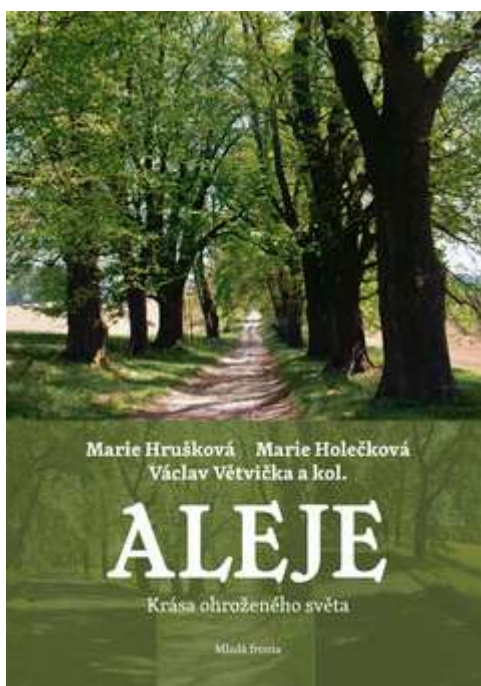
„Například u dubu můžeme na dosažení obvodu 80 centimetrů čekat řádově 50 let. Jenže už od věku zhruba dvaceti let je strom značně velký a plní celou řadu ekologických funkcí – pohlcuje prach, čistí vzduch, vyrovnává místní mikroklima a zkrášluje prostředí,“ říká Martin Skalský ze sdružení Arnika. „Je zřejmé, že chránit musíme všechny stromy, nejen ty, které jsou mimořádně staré. V dnešním znečištěném prostředí se mnoho stromů padesáti let ani nedožije. Třeba ovocné stromy, například v alejích podél cest, takových rozměrů nedorůstají prakticky nikdy,“ dodal Skalský.

Navíc už ministerstvo dostalo od občanských sdružení Arnika a Naše stromy petice za lepší ochranu stromů, které dohromady podepsalo více než 36 tisíc lidí.

Tiskovou zprávu Arniky a Zeleného kruhu upravil Edvard Sequens

PŘÁVĚ VYŠLO

Aleje: Krása ohroženého světa

Novotou vonící knihu Aleje: Krása ohroženého světa, kterou vydalo nakladatelství Mladá fronta, napsala spisovatelka Marie Hrušková s botanikem a popularizátorem vědy RNDr. Václavem Větvíčkou. Na 183 stranách zachycuje vznik a vývoj stromořadí v krajině Čech, Moravy a Slezska. Text doplňují barevné fotografie od Marie Holečkové a dalších fotografů. Sdružení Arnika pak v jedné z kapitol popisuje, co je možné a nutné udělat pro záchranu alejí v Česku.

„Ještě v naší zemi aleje máme, ale mizí. Jsou výrazným přínosem stromů k formování krajiny, spoluvytvářejí ji, chrání, když se staví větru do cesty, aby tak zabránily půdní erozi. Zvířata v nich nacházejí úkryt, pocestní stín i jistotu směru. Aleje si dokáží získávat pozornosti tím, jak jsou v krajině nepřehlédnutelné. Navíc přitažlivost jednotlivých stromů je v nich umocněna počtem,“ soudí o alejích spisovatelka a spoluautorka knihy Marie Hrušková. „Lidé si k nim vytvořili vztah, proto, když některá zmizí, zůstává dlouho prázdnota, která bolí a kterou nemohou odpustit těm, jež je nechali pokácet. Pro představu, jaké místo zastávají aleje v krajině, ale i v našich životech, uvádíme v knize aspoň část alejí, většinou památných. Třeba čtenářům přivolají vzpomínky na jejich oblíbená

stromořadí. Vždyť každý máme místa, kam se rádi vracíme, i když někdy jen v myšlenkách,“ přibližuje Hrušková poselství, které má kniha čtenářům předat.

„Arnika dlouhodobě usiluje o zachování stromů ve volné krajině, ale i ve městech a v obcích. Aleje jsou krásným fenoménem českých zemí už od dob baroka a představují historickou paměť krajiny. Slouží lidem jako orientační bod, lidé i zvířata v ní hledají v létě ochranu před parným sluncem a jsou důležitými biokoridory. Okolo cest také snižují riziko vzniku sněhových jazyků a usnadňují navigaci řidičům. Aleje jsou v Česku velké téma a je nutné je chránit kvůli přírodě, ale i pro nás,“ popisuje význam alejí Martin Skalský ze sdružení Arnika.

Co vedlo nakladatelství Mladá fronta k vydání této knihy, přibližuje programový ředitel divize knihy Antonín Kočí: „My ve vydavatelství Mladá fronta jsme také okamžitě, když začalo hromadné kácení alejí, pojali úmysl vydat o tomto fenoménu knihu, protože to je podle nás způsob, jak lidem otevřít oči - měli by se zamyslet nad tím, co ztrácíme. Smrtelné nehody, kterými se zaštiťují "strážci" bezpečnosti motoristů, přece nemají na svědomí stromy, které rostou podél silnic, ale nezodpovědní řidiči. Jsme moc rádi, že se nám tento projekt podařilo za pomoci renomovaných autorů a také ve spolupráci se sdružením Arnika úspěšně dokončit. Doufám, že se alejí podaří zachovat co nejvíce.“

Aleje stromů lemují naše cesty více než 300 let. V roce 1832 evidovaly české země 544 014 stromů v

alejích. Místní samosprávy v alejích vidí příčinu těžkých dopravních nehod, a proto se snaží stromy vykácet. Autoři knihy popisují, co stromy u cesty znamenají, jak vůbec vzniklo toto spojení a které druhy alejí známe. Unikátní fotografie dokumentují současný stav krajinného fenoménu, který bohužel na mnoha místech bude brzy minulostí.

Z tiskové zprávy Arniky – Centra pro podporu občanů a nakladatelství Mladá fronta

Malým českým říčkám pomohou Patronáty nad potoky

Zhruba sto dvacet dětí i dospělých letos v Kadově u Blatné významně pomohly místnímu potoku. S heslem „Voda dává lidem život, pojdme jí ho společně vrátit“ věnovali lidé z okolí města desítky hodin dobrovolnické práce, aby vrátili části toku přirozenou podobu. Je to první a hned úspěšný „Patronát nad potokem“, který se v Česku podařilo dokončit. Odborně s akcí pomáhalo sdružení Arnika. Obnovený úsek vzali zdejší lidé do svého takzvaného patronství. Na místo se budou každoročně vracet a toku pomáhat. Patronáty nad potoky neboli revitalizace malých vodních toků dobře fungují například v sousedním Německu nebo na Slovensku.

Nevládní organizace chce tento způsob péče o životní prostředí „zabydlet“ také v Česku. „Patronáty nad potoky jsou elegantní a účinné řešení dlouhodobě zanedbávaného stavu našich drobných potoků a řek,“ říká koordinátor patronátů Ing. Jakub Esterka z Arniky. „Je spousta úseků vodních toků, které jsou zbytečně znásilněny napřímením a prohloubením koryta, vybetonováním nebo jsou jinak kanalizovány. To je pro život ve vodě fatální. Stejně tak to ničí vodní režim krajiny a často jsou podobné regulace toku v rozporu protipovodňovou ochranou,“ doplňuje Esterka.

Opevněná a narovnaná koryta řek urychlují tok vody v krajině, zhoršují průběh povodní, brání jejímu přirozenému čištění a ničí přirozená stanoviště organismů vázaných na vodní prostředí. Příčné stavby zase znemožňují přirozenou migraci.

„Patronátní dobrovolnickou aktivitu na území naší obce velmi vítám, mladí lidé zde smysluplně pečují o potok a pomáhají tak zatraktivnit naše okolí,“ pochvaluje si starostka Kadova Vladimíra Tomanová. Model patronátů je v našich podmínkách snadno použitelný. Jednoduchá metodika umožňuje na vhodných úsecích malých toků nastartovat přírodní procesy tak, aby si příroda mohla pomoci sama.

Na základě pilotního patronátu a zkušeností z Německa připravuje nezisková organizace další projekty například v okolí Telče nebo v Krčském lese v Praze. Záměrem je rozšířit tento model na co nejširší spektrum lokalit. Lidé se tak mohou nejen aktivně zapojit do ochrany přírody, ale mají také možnost upevnit vztah ke konkrétnímu místu a lépe pochopit přírodní procesy.

Patronáty nad potoky také úzce souvisejí s naplňováním evropské Rámcové směrnice o vodách, kterou Česká republika ratifikovala. V ní jsme se zavázali jednak zlepšit kvalitu povrchových vod, což se podle Arniky za poslední dvě desetiletí daří. Na druhé straně se dlouhodobě nedaří zlepšit stav vodních toků, tedy co nejvíce přiblížit koryta toků jejich přirozené podobě. Cestu k tomuto cíli vidí nezisková organizace v projektu patronátů nad potoky.

Tisková zpráva Arniky – programu Ochrana přírody

V Plzni byly zmasakrovány desítky netopýrů. Zbytečně...

Šedesát pět mrtvých a patnáct trvale handicapovaných netopýrů rezavých - to je výsledek demolice pavilonu v areálu Fakultní nemocnice v Plzni - Borech. Dutina ve zdi u střechy pavilonu totiž sloužila jako tradiční zimoviště velmi početné kolonie netopýra rezavého. A i když za záchranu 34 netopýrů, které se podařilo vrátit do přírody, patří velký dík všímavé paní, pracovníkům záchranné stanice, městské policii i profesionálním hasičům, stačilo opravdu málo a mohla žít celá kolonie a v klidu zimovat, na jiném místě...

Netopýr rezavý je silně ohroženým druhem a stejně jako všichni ostatní netopýři patří v České republice mezi zákonem chráněné živočichy. Více než tříletý monitoring České společnosti pro ochranu netopýrů ukazuje, že výskyt nejen tohoto, ale i několika dalších druhů netopýrů v budovách je poměrně běžný a lze ho očekávat prakticky všude, kde se dosud nachází potenciální úkryty - přístupné dutiny za větracími průduchy do podstřeší, volné spáry mezi panely, štěrby za obložení štítů, střeš apod.

"Netopýři využívají tyto úkryty nejen v letních měsících pro odchov mláďat, ale především jako zimoviště. Často zde při tom vytváří početná seskupení desítek až stovek jedinců. Díky skrytému způsobu života však jejich přítomnost snadno uniká pozornosti. Proto je nezbytné při plánování rekonstrukce budovy či její demolice s výskytem netopýrů počítat a zajistit předem preventivní odborný průzkum," říká Dita Weinfurtová z České společnosti pro ochranu netopýrů.

Informace o výskytu netopýrů v budovách, o nutnosti předběžných průzkumů i o následných postupech k zajištění jejich ochrany se Česká společnost pro ochranu netopýrů již několik let snaží předávat nejen veřejnosti, ale prostřednictvím seminářů a písemných upozornění také příslušným úřadům. *"V mnoha městech naší republiky již systém preventivních průzkumů před stavbou úspěšně funguje. V Plzni se to však bohužel stále nedaří. Přitom povinnost zajistit, aby plánovaný stavební zásah neohrozil životy a zdraví zvířat či zájmy ochrany životního prostředí ukládá i §152 Stavebního zákona,"* dodává Weinfurtová.

"V případech, kdy průzkum prokáže úkryt netopýrů v budově, který nelze zachovat, používají se preventivně tzv. jednosměrné uzávěry. To je jednoduché zařízení, které umožní netopýrům bezpečně a včas se z úkrytu vystěhovat. Tak je zajištěno, že po definitivním uzavření či likvidaci úkrytu nebude žádné zvíře zraněno či uvězněno uvnitř," vysvětlila Weinfurtová. Stejný postup by býval mohl ochránit i zimující kolonii

netopýra rezavého ve Fakultní nemocnici v Plzni, kdyby byla budova před demolicí zkontrolována. Takto bylo zcela zbytečně zabito několik desítek zvířat, další zvířata s rozsáhlými zraněními musela být utracena a patnáct již nikdy nebude schopno samostatného života. A při tom stačilo tak málo...! Případ by nyní měla prošetřit Česká inspekce životního prostředí a policie.

Veškeré informace o vhodných postupech a technických opatřeních k zajištění ochrany netopýrů při stavebních úpravách budov jsou k dispozici např. na webových stránkách www.sousednetopyr.cz, využít je možné i bezplatnou telefonickou poradnu na telefonu: 737 121 672 nebo e-mailu: netopyr@ceson.org.

Tisková zpráva České společnosti pro ochranu netopýrů

Ušetřete na elektřině či plynu změnou dodavatele

S přelomem roku řada dodavatelů energií mění ceny. Zpravidla směrem nahoru. Už nějaký ten rok to ale můžete omezit změnou svého dodavatele a ušetřit i několik tisícovek ročně. Pomoci Vám k tomu může nový [Kalkulátor cen energií TZB-info](#) zaměřený na ceny elektřiny a zemního plynu. Používám cenové kalkulátory řadu let doma i v poradenské praxi. Tenhle mi ale přijde uživatelsky nejpříjemnější. Navíc je aktualizován několikrát do roka a vzhledem k osvědčenému portálu si jsme jist, že informace nezvýhodňují konkrétního dodavatele, jak se to někdy děje.

Další odlišností oproti běžným porovnávačům je grafické zpracování složení ceny. Cena je v přehledném grafu rozdělena do jednotlivých složek. Je tak možno si udělat představu jaký podíl ceny tvoří regulované složky ceny a jaký je pak podíl neregulované složky ceny. A také Vám tu poradí, jak stávajícího dodavatele změnit, pokud se pro to rozhodnete.

Samozřejmě není dobré dívat se jen na cenu. Pro mne osobně je důležitý i původ elektřiny a také reference na dodavatele – některé firmy už jsou známé nesolidností s jakou lapají nové zákazníky. Ale v zásadě se není čeho bát a pokud byste si přeci jen nebyli jistí, klidně se ozvěte i do poradny Cally.

Edvard Sequens

Punč's not dead

Když se člověk kouká na televizi, je to v reklamách samá rolnička a mašlička a z toho plyne, že nastala doba Adventu, která se vyznačuje možností jet do Bavorska a koupit si tam v budce půlmetrovou klobásu.

Advent (z latinského „adventus“, v překladu „doba zběsilých nákupů“) je ovšem časem usebrání a zpěvu rorátů, což nevím, co je, ale bylo to na internetu. Taky jsem se dozvěděl, že jde o dobu zklidnění a setkávání. Ideálním místem k setkávání jsou adventní trhy. Jejich neopakovatelný duch přímo vybízí k tomu, aby se na nich za světlý prozářených prosincových podvečerů scházeli dávní přátelé a za doprovodu koled si vyprávěli poslední videa z YouTube. Lidé tu nasávají atmosféru a nasávají, neboť na trzích jsou k dostání zejména punč a punčochy, tedy věci na zahřátí. A když už není sníh, alespoň lidé jsou tu navátí.

Katolíci často žehrají, že tenhle světský Advent naplňuje spíš naše žaludky než svůj původní náboženský význam. Kdyby ovšem chtěli do svých řad přilákat víc oveček, stačilo by, aby si otevřeli na náměstí stánek a prodávali tu hostie s příchutí uzené šunky a krev Páně nabízeli coby svačák.

Přestože Advent je pro mnohé časem nákupu a uklizení, já si vždycky udělám čas i na rozjímání. Kromě čistě křesťanských myšlenek typu „Panebože, co mám koupit za dárky? Ježíšmarjá, tohle že stojí třicet zlatých?! To jsou ale nekřesťanské peníze!“ mě napadají i jiné, například o atomu hélia.

Kdybychom totiž atom hélia nafoukli do rozměrů fotbalového stadionu, bylo by jeho jádro velké sotva jako hrášek a sedělo by uprostřed. Jeho elektron, ještě stotisíckrát menší, by kolem hrášku obíhal po celém zbytku stadionu včetně tribun. Z toho vyplývají dvě věci: 1) ať už k Vánocům koupíte komukoli cokoli, kupujete mu fakt hodně předražené prázdno; 2) celé tohle uspořádání musí být buď zbytečné plýtvání místem anebo záměr.

Myslím, že ten prostor mezi jádrem a elektronem – to je prostor pro naši představivost. Možná, že je tam tolik místa, aby se do něj vešel Bůh. A i kdyby ne, třeba je to jen připomínka, že my lidé, i když jsme stejně maličcí a bezvýznamní a rozdílní a stejně daleko od sebe jako protony a elektrony, přeci jen k sobě patříme. Jedni sedí celý život na stejném místě, jiní oscilují po celém světě, jsou mezi námi obrovské vzdálenosti – ale pořád jsme jeden celek.

Což si lze snadno uvědomit, když v sobě máte pět punčů.

Jan Flaška / autor krade titulky fejetonů

Vánoční dárky s Callou

Pokud ještě přemýšlíte, čím potěšit své příbuzné a přátele na vánoce, můžete si originální dárek vybrat i u nás. Máme v nabídce trička našeho sdružení (s Ďáblíkem i bez) nebo magnetky s motivy rosničky, břehule a obnovitelných zdrojů energie. Výtěžek z prodeje triček i magnetek využijeme v ochraně přírody a životního prostředí.

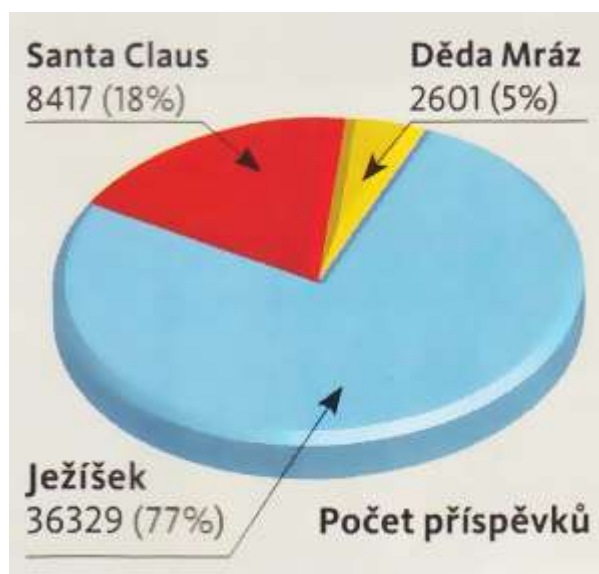
Další možností je darovat přátelům certifikát o břehulí adopci, na který můžeme napsat jméno podle vašeho přání. Vánoce přitom nejsou podmínkou, certifikát už se stal i darem narozeninovým nebo svatebním. Utržené finanční prostředky využijeme příští rok na obnovu hnízdních stěn pro břehule říční ve vybraných jihočeských pískovnách.

A pokud byste chtěli v adventním čase obdarovat Callu jen tak, máte nyní vše jednodušší. Na našem webu máte nyní v levém menu možnost využít portálu Darujme.cz. Pokud chcete přispět přímo na konkrétní aktivitu našeho sdružení, najdete návod včetně variabilních symbolů na konci Ďáblíka. Za jakýkoli příspěvek děkujeme a přejeme klidné svátky.

Jiří Řehounek

GRAF MĚSÍCE

Přežije Ježíšek import Santa Clause? Statistika zmínek v médiích za roky 2005-2010

Zdroj, Newton Média, psychologie.cz

Pozvánky na akce

Hnutí DUHA ČB a sdružení Calla

Vás srdečně zvou na besedu s promítáním v rámci Zelených čtvrtků

Jsou dovozy potravin zbytečné?

+

film Rajče on the road

Film pojednává o dovozu rajčat
ze Španělska a co s tím souvisí.

Beseda bude s Mgr. Martinou Filipovou, pěstitelkou zeleniny z Novohradska
a
s Mgr. Josefem Kadubcem, provozovatelem obchodu s místními produkty.

17. 1. 2013 od 18:00 hodin

v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Vstupné dobrovolné

Více informací:

Hnutí DUHA České Budějovice, Dlouhá 134, Kaplice, tel.: 380 311 459, ceskebudejovice@hnutiduha.cz,
<http://www.hnutiduha.cz>

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obračejte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí: 10:00 - 14:00 (především energetika)

Čtvrtek: 12:30 - 16:30 (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: calla@calla.cz. Písemné spojení: Calla, Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do konce roku 2012. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◀◀

►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, nište na calla@calla.cz . ◀◀

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!